

Oponentský posudek bakalářské práce

Autorka: Vladimír Profan

Název práce: Firemní prostředí skrze prizma Goffmanových regionů. Případ otevřených dveří. Terénní výzkum.

Vedoucí práce: Mgr. Marek Halbich, Ph.D.

Oponentka: Mgr. Magdaléna Šťovíčková Jantulová

Téma práce - studium sociokulturních aspektů firemního prostředí s využitím Goffmanova dramaturgického přístupu, které si student Vladimír Profan zvolil, je zajímavé. Bohužel samotná realizace tohoto tématu má řadu nedostatků.

1. Autor ve své práci pracuje s Goffmanovými koncepty, ale jen velice okrajově se v práci věnuje představení vybraných konceptů. S tím souvisí, že pojmy se kterými pracuje (např. klíčový pojem regiony), jsou nepřesně definovány a není tak jasné, v jakém významu je student používá. Bohužel narážíme také na případy, kdy student nesprávně využívá vybraných Goffmanových pojmů při popisu. Například v kapitole 2.4. se věnuje podobě regionu ve zkoumaném prostředí. Při vymezení regionu se soustředí především na polohu regionu, ale ne již na vymezení regionu na základě účelu, který zrovna plní, což je u Goffmana jedno z hlavních kritérií vymezení regionu (a student ve své práci tuto podmínku zmiňuje). Dále pak nezohledňuje v rámci svého výzkumu to, že tento účel se může měnit a s tím i definice samotného regionu.

Nepovažuji za zcela nutné, aby v bakalářské práci byla samostatná teoretická část, ale pokud již autor v názvu deklaruje, že využije určitý teoretický konceptů, je nutné, aby s nimi byl čtenář seznámen.

2. Téma práci si student správně zúžil a zaměřil se na studium chování zaměstnanců v tzv. regionech. Uvádí dále několik výzkumných otázek, které však nejsou zcela přesně formulovány. Jednak se jedná o formulační nepřesnosti dané nedůsledným formulováním otázky – např. Chovají se zaměstnanci tak, jak se předpokládalo? (s.4) Zde vyvstává otázka, kdo, co předpokládalo? Takto položená otázka také nejspíše odkazuje na určitou hypotézu, která však je pro zvolenou metodu (kvalitativní výzkum) irelevantní. Dále se jedná o nepřesnosti dané nepřesným používáním sociologického jazyka. Např. u otázky Jakou podobu má ve světle Goffmanovy studie popisované prostředí?

3. V metodologické části autor představuje a odůvodňuje výběr metody i vzorku. Metoda sběru dat byla zvolena správně vzhledem k tématu práce a výzkumným otázkám, ale je nutné upozornit na to, že ne všechny argumenty, proč je tato metoda relevantní jsou správné. Například, relevantním argumentem pro výběr metody není velikost vzorku.

4. V kapitole věnované vyhodnocení a interpretaci dat autor uvádí, že data porovnával s předpoklady, které formuloval v úvodu práce. V rámci kvalitativního výzkumu však neporovnáváme data s předpoklady (netestujeme hypotézy), ale vycházíme z výzkumných otázek a snažíme se na ně najít odpovědi.

Dále informace o analýze dat jsou velice obecné a neopírají se o žádnou metodologickou literaturu. Přístup, který student zvolil v rámci analýzy dat má spíše charakter kvantitativní analýzy a tudíž celkový design výzkumu není zcela přesný (způsob analýzy dat neodpovídá zvolené metodě výzkumu).

Ocenitelné je, že se autor zamýšlí a řeší metodologické i etické obtíže, se kterými se setkal v rámci výzkumu.

5. Za nejproblematictější část celé bakalářské práce však považuji prezentaci zjištěných údajů. Z empirické části je patrné, že samotná realizace sběru dat – pozorování – nebyla prováděna na základě smysluplně vymezených kritérií vzhledem k výzkumným otázkám a také samotné provedení vyvolává řadu metodologických otázek.

Student se v rámci empirické části neomezuje pouze na popis a pokouší se i o určitou interpretaci dat (proč se jedinci chovají, tak jak se chovají), ale problematické jsou jak data, která k tomu používá, tak způsob a jazyk interpretace.

Například jedna z kapitol se jmenuje „Hledání objektivních příčin chování“ (kap. 4.4.). Cílem ani v možnostech kvalitativních metod zkoumání však není hledání objektivních příčin chování. Dále student v dalších podkapitolách představuje jednotlivé „faktory“, které údajně ovlivňují jednání jedinců. Není však vůbec jasné, proč zvolil právě tyto indikátory. Tento problém nacházíme i v dalších částech práce, kde se student pokouší i o určitou analýzu dat s využitím teoretických konceptů, ale celá práce naráží na metodologické nepřesnosti v rámci analýzy dat. Student představuje faktory, které ovlivňují jednání jedinců, ale mnohdy není jasné, proč jsou to tyto faktory, z čeho tak student usuzuje.

Také samotné prezentace zjištěných údajů je problematická. V rámci kvalitativního výzkumu není běžné prezentovat data v tabulkách či grafech. Daleko významnější než kvantitativní údaje jsou data mající kvalitativní charakter, které více méně v práci chybí. Dále pokud se v textu odkazujeme na určité data uvedené v tabulkách, je vhodné danou tabulku uvést v textu a ne v příloze, jinak se text pro čtenáře stává nesrozumitelným.

6. Struktura práce je dosti nejasná. Jistě by čtenáři pomohlo, kdyby autor strukturu představil v úvodu práce, tak jak je to běžné. A také v průběhu jednotlivé kapitoly doplnil o kontext. V odkazech na literaturu v textu uvádí autor i přesné strany a to i tam, kde nepředchází citace, což není zcela správné.

Práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem ke zmíněným nedostatkům však navrhuji práci ohodnotit pouze 20 kredity.

V Praze 12.10.2007